

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และอัญเชิญ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจากคนเป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะ ความสามารถ เพื่อให้เพียงพอทั้งด้าน คุณธรรม และ ความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ อย่าง มีเหตุผล รอบคอบและระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและคุณธรรม ทำให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลักความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตอย่างมี จริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทนขยันหมั่นเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้คนพร้อมเผชิญ ต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและ สังคมอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุขขณะเดียวกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนการ พัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพมีเสถียรภาพและเป็นธรรมรวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เย็น เป็นสุขร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 47) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, หน้า 5) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นฐาน ได้กำหนดกลยุทธ์ซึ่งพิจารณาจากการณ์นโยบาย ด้านสังคมของรัฐบาล และนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการ นำมาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร กำหนด กลยุทธ์ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ กลยุทธ์คุณธรรมนำความรู้ นำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรมาภิบาล ความสามัคคี คุณธรรมตามหลักสูตร และคุณธรรมที่ดัดสรร (สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, ไม่ปรากฏเลขหน้า) สำหรับคุณธรรมที่กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นปลูกฝังนั้นมีทั้งหมด 8 ประการ อันได้แก่ ความขยัน ประหยัด มีวินัย ซื่อสัตย์ สุภาพ สะอาด สามัคคี และ มีน้ำใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551 ก, หน้า 5)

สังคมโลกปัจจุบันมีความรู้ความเข้าใจขององค์ความรู้และวิทยาการต่าง ๆ อย่างมากมาย ความเจริญทางเทคโนโลยีที่มีอยู่ก่อให้เกิดความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตเพิ่มขึ้น จนหลายครั้งความสะดวกสบายเหล่านี้กลายเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาสังคม สมาชิกในสังคมเกิดความหลงลืมละเลยที่จะพัฒนาคุณธรรมหรือคุณงามความดีที่มีอยู่ในตนเอง ให้ทัดเทียมเท่าทันความรุดหน้าทางวิทยาการที่ มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่คุณธรรมนั้นจะช่วยให้การใช้ความรุดหน้าของวิทยาการเหล่านี้เป็นไปในครรลองที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ดังที่ประจักษ์กันอยู่ทั่วไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551 ก, หน้า 3) การศึกษาในปัจจุบันยังขาดมิติทางด้านคุณธรรมอยู่มาก หากสังคมเน้นแต่คนเก่งก็จะได้คนเก่ง แต่ถ้าหากคนเก่งเหล่านั้นขาดคุณธรรม จริยธรรมก็จะกลายเป็นคนที่เห็นแก่ตัว คิดถึงตนเองมากกว่าส่วนรวม เพราะโดยปกติแล้วคนเก่งมักจะไม่น่ายากให้คนอื่นเก่งกว่า จึงถือว่าหากสอนโดยเน้นให้เด็กเป็นคนเก่ง โดยไม่คำนึงถึงเรื่องคุณธรรมก็จะเป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคมดังที่เห็นกันอยู่เช่นทุกวันนี้ (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2550, หน้า 1-2) ยิ่งมนุษย์ฉลาดขึ้นเพราะมีการศึกษาสูง กลับมีความคิดและการกระทำต่ำอยู่ในระดับสัญชาตญาณ ขว่วเหตุการณ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ จึงกลบเกลื่อนไปด้วยการแก่งแย่งช่วงชิง กดขี่ข่มเหงกัน สังคมไทย กลายเป็นสังคมที่มีความเสี่ยงสูง ปัญหายาเสพติด โรคเอดส์ อาชญากรรมทางเพศ การฉ้อราษฎร์บังหลวง การจี้ปล้น และการค้ากำไร โดยขายชีวิตและแรงงานของคนที่ดีกว่าอ่อนแอกว่า เหตุการณ์เหล่านี้ได้สร้างความสำนึกและความตระหนักแก่ผู้กำหนดนโยบายและวางแผนประเทศ แนวโน้มของการพัฒนาได้หันมาเน้นการพัฒนาคนและสังคม ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549, หน้า 4) ด้วยเหตุนี้ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งคุณธรรมของสมาชิกในสังคมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดในการที่จะช่วยมิให้สังคมเลื่อนไหลไปกับความรุดหน้าทางวิทยาการ จนหลงลืมใส่ใจกับคุณธรรมคุณงามความดีประจำใจบุคคล อันจะช่วยกำกับและเป็นหลักชี้นำพาการใช้วิทยาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551 ก, หน้า 3)

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม พ่อแม่ทอดทิ้งลูกให้ว่าเหว เล่นของเล่นดูโทรทัศน์ตามลำพัง สภาพเช่นนี้ทำให้เด็ก ขาดที่ปรึกษาขาดแบบอย่าง ขาดคนที่ให้กำลังใจ และร่วมกันแก้ปัญหา เมื่อครอบครัวบกพร่องย่อมเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาต้องช่วยกันเติมเต็ม สถานศึกษาจึงต้องจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่จะให้โอกาสได้ซึมซับความมีระเบียบ ความสะอาด ความแจ่มใส ร่าเริงและสุนทรียภาพ นักเรียนที่โชคดีจะมีเพื่อนที่ช่วยสร้างเสริมความอบอุ่นใจ ความสุขสำราญและความคิดสร้างสรรค์ จะได้พบครูที่เป็นกัลยาณมิตร มีเมตตาพร้อมที่จะชี้แนะและช่วยเหลือให้ละเว้นจากทางเสื่อม และรู้แนวทางที่จะพัฒนาตนเอง บ้าน วัด

และโรงเรียน จึงมีหน้าที่ร่วมกันพัฒนาคนทั้งทางด้านพฤติกรรม จิตใจ และสติปัญญา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549, หน้า 9-10) และการเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่เด็ก และเยาวชน นอกจากควรทำขึ้นผ่านกระบวนการสังคมและการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว แล้ว ยังควรจัดให้มีขึ้นที่โรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อเด็ก และเยาวชนด้วย (Shaffer, 1996, p. 147)

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว สถานศึกษาจึงมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการ พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมเต็มตามศักยภาพของนักเรียน โดยการจัดสรรเวลา และส่งเสริมให้จัดกิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย ตลอดจนกระตุ้นให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม หรือสร้างสรรค์กิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนมีคุณธรรมพื้นฐาน ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ และนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง รวมทั้งประสานความร่วมมือกับชุมชนและสังคมในการทำกิจกรรมนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนา นักเรียนให้เกิดคุณธรรมอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติตามหลัก คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ตามความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามเพศ อายุ หน้าที่รับผิดชอบ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และสังกัด

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้านี้ ทำให้ทราบการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ซึ่งข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 และ เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สำหรับใช้เป็น แนวทางในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นและเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณธรรมให้เกิดแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำนวน 33,090 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 357 คน ครู 4,199 คน นักเรียน 14,267 คน ผู้ปกครอง 14,267 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite populations) สูตรที่ใช้ในการหาขนาดของตัวอย่างจึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง (สุริย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 445) ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 395 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่

2.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 36 ปี
- 2) 36-45 ปี
- 3) มากกว่า 45 ปีขึ้นไป

2.1.3 หน้าที่รับผิดชอบ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครู
- 3) ผู้ปกครอง
- 4) นักเรียน

2.1.4 วุฒิการศึกษา

- 1) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.5 ขนาดของสถานศึกษา

- 1) ขนาดเล็ก (โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา)
- 2) ขนาดกลาง (โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121- 600 คน)
- 3) ขนาดใหญ่ (โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 601 ขึ้นไป)

2.1.6 สังกัด

- 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 ก, หน้า 9)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ หมายถึง ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ
2. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐานด้านความขยัน หมายถึง สถานศึกษาส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความขยัน ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระตามความสนใจของนักเรียน การมอบทุนการศึกษาหรือเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่มีความขยัน มอบหมายเขตรับผิดชอบดูแลบริเวณโรงเรียน ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความขยันตั้งใจเรียนหน้าเสาธง ส่งเสริมให้นักเรียนบันทึกความดีด้านความขยันที่ได้ปฏิบัติไปแล้วแต่ละครั้งลงในสมุดบันทึกความดี
3. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐานด้านความประหยัด หมายถึง สถานศึกษาส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความประหยัด ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการออมทรัพย์ในโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำวันของตนเอง เพื่อให้การใช้จ่ายเป็นไปอย่างรอบคอบ รณรงค์ให้นักเรียนรู้จักใช้น้ำ พลังงานไฟฟ้า ทรัพยากร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างประหยัด รณรงค์ให้นักเรียนรู้จักใช้สมุด ดินสอ ปากกาอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ อย่างประหยัด ส่งเสริมให้นักเรียนปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐานด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง สถานศึกษาส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความซื่อสัตย์ ได้แก่ จัดกิจกรรมยกย่องคนดีเมื่อนักเรียนเก็บของได้แล้วนำมาคืนเจ้าของ ส่งเสริมให้นักเรียนบันทึกความดีด้านความซื่อสัตย์ที่ได้ปฏิบัติแล้วในแต่ละครั้ง ลงในสมุดบันทึกความดี โรงเรียนมอบเกียรติบัตรให้กับนักเรียน เพื่อยกย่องชมเชยที่มีความซื่อสัตย์ โรงเรียนจัดฉายภาพยนตร์ สื่อคอมพิวเตอร์ วิดีทัศน์ ประวัติและผลงานของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ให้นักเรียนชม ส่งเสริมให้ครูใช้กิจกรรม การเล่านิทาน การให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ในกิจกรรมการเรียนการสอน
5. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัย หมายถึง สถานศึกษาส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความมีวินัย ได้แก่ ส่งเสริมความมีวินัย

ของนักเรียนในกิจกรรมหน้าเสาธง จัดกิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียน อบรมวินัยนักเรียน และกิจกรรมผู้นำนักเรียน เพื่อพัฒนาความมีวินัย ปลูกฝังให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติ ข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของห้องเรียน ปลูกฝังให้นักเรียนเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ตามลำดับ ส่งเสริมให้นักเรียนเล่านิทาน แสดงบทบาทสมมติ แสดงสถานการณ์จำลอง หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับความมีวินัย

6. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐานด้านความสุภาพ หมายถึง สถานศึกษา ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความสุภาพ ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน จัดกิจกรรมอบรมและประกวดมารยาทไทย ส่งเสริมให้นักเรียนยืน เดิน นั่ง เรียบร้อยพูดจาไพเราะ และทำความเคารพโดยการไหว้ ปลูกฝังให้นักเรียนเคารพ เชื้อพ้องคำสั่งสอน ของครู บิดามารดา และญาติผู้ใหญ่ ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน

7. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐานด้านความสะอาด หมายถึง สถานศึกษา ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความสะอาด ได้แก่ ดำเนินกิจกรรม 5ส คือ สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ สร้างนิสัย ในโรงเรียน จัดกิจกรรมแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบรักษาความสะอาดเป็นกลุ่มสีของนักเรียน จัดเวร ทำความสะอาดห้องเรียน และประกวดความสะอาดของห้องเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย เครื่องแต่งกาย พร้อมทั้งยกย่องชมเชยนักเรียนที่ร่างกายและเครื่องแต่งกายสะอาด นิมนต์พระธรรมทูตมาสอนนักเรียนนำนักเรียนไปทำบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนาหรือวันพระ เพื่อส่งเสริมความสะอาดของจิตใจ

8. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐานด้านความสามัคคี หมายถึง สถานศึกษา ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความสามัคคี ได้แก่ จัดกิจกรรม ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน จัดกิจกรรมการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนสภานักเรียน จัดกิจกรรมปลูกฝังให้นักเรียนรับบทบาทของตนเองในฐานะผู้นำและผู้ตาม จัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาภายใน

9. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีน้ำใจ หมายถึง สถานศึกษา ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความมีน้ำใจ ได้แก่ จัดกิจกรรม ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ให้คนอื่น ส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือครูในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือผู้ประสบภัยตกทุกข์ได้ยาก ส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือบิดามารดาเมื่ออยู่ที่บ้าน

10. สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

11. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพ ที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 และ เขต 2

12. ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 และ เขต 2

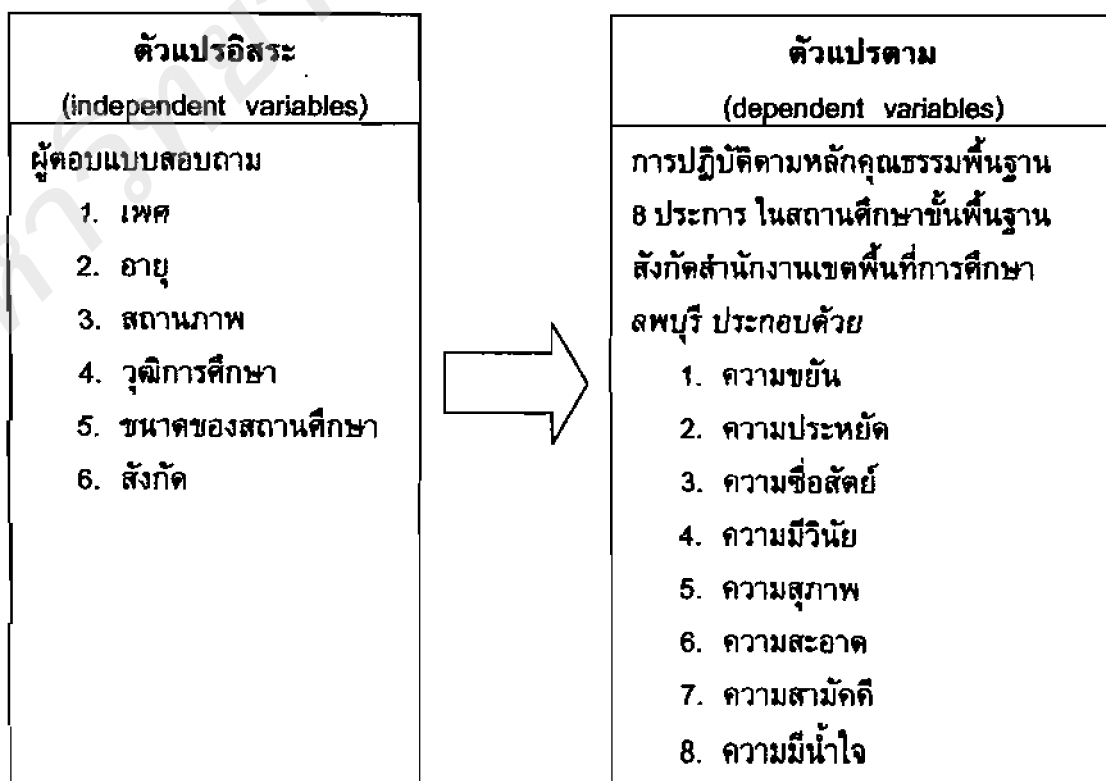
13. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 และเขต 2

14. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 และ เขต 2

15. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 มีหน้าที่ดูแลและบริหารระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ตามนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 ก, หน้า 9) ดังภาพที่แสดงต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ หน้าที่รับผิดชอบ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และสังกัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี